

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn: STARTA Frysskydd

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Rekommenderad användning: Anti-frysmedel

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatabladet

Leverantör

Företag: Hagmans Nordic AB
Adress: Box 112
Postnr: 511 10
Ort: Fritsla
Land: SVERIGE
E-post: info@hagmansnordic.com
Telefon: +46(0)320-18900
Hemsida: www.hagmans.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

112 (begär Giftinformationscentralen)

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

CLP-klassificering: Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336

Allvarligaste skadliga effekterna: Mycket brandfarlig vätska och ånga. Orsakar allvarlig ögonirritation. Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

2.2 Märkningsuppgifter

Piktogram

Signalord:

Fara

Innehåller

Ämne:

2-propanol;

H-fraser

H225

Mycket brandfarlig vätska och ånga.

H319

Orsakar allvarlig ögonirritation.

H336

Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

P-fraser

P102

Förvaras oåtkomligt för barn.

P210

Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppna lågor och andra antändningskällor. Rökning förbjuden. *

P243

Vidta åtgärder mot statisk elektricitet.

P280

Använd skyddshandskar/ögonskydd.

P305+351+338

VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.

P303+361+353

VID HUDKONTAKT (även håret): Ta omedelbart av alla nedstänkta kläder. Skölj huden med vatten [eller duscha].

2.3 Andra faror

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Ämne	CAS-nr	EG-nr	REACH reg.nr	Koncentration	Noteringar	CLP-klassificering
Etanol	64-17-5	200-578-6	01-2119457610-43	70 - 80 %		Flam. Liq. 2;H225
2-propanol	67-63-0	200-661-7	01-2119457558-25-xxxx	15 - 25 %		Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336
butanon	78-93-3	201-159-0	01-2119457290-43	1 - 3 %		Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336
Hydrocarbons, C11-C14, isoalkanes, cyclics, <2% aromatics		927-285-2	01-2119480162-45	1 - 3 %		Asp. Tox. 1;H304

Se avsnitt 16 för kompletta texter i H-fraser..

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Inhalation:	Vid olycksfall via inandning, flytta den drabbade till frisk luft och låt vila.
Förtäring:	Skölj munnen noga och drick 1-2 glas vatten i små klunkar.
Hudkontakt:	Tvätta huden med vatten. Ta av nedstänkta kläder.
Ögonkontakt:	Spola ögat med mjuk vattenstråle från spolansordning, rent dricksglas eller liknande tills irritationen upphör. Sök läkare om symptomen kvarstår. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.
Allmänt:	Sök läkare i händelse av bestående obehag. Vid kontakt med läkare, visa säkerhetsdatablad eller etikett.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Se avsnitt 11.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel:	Släck med pulver, skum, koldioxid eller vattendimma.
Olämpliga släckmedel:	Spruta inte vatten eftersom detta kan sprida branden.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Mycket brandfarligt. Kan i händelse av eldsvåda orsaka skadliga rökgaser som innehåller kolmonoxid. Explosiva blandningar kan bildas med luft i samband med uppvärmning/exponering för brand. Skicka förorenat släckvatten till destruktion.

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

För annan personal än räddningspersonal:	Se avsnitt 8 för typ av skyddsutrustning. Vidtag förebyggande åtgärder mot statisk elektricitet. Använd gnistfria verktyg och explosionssäker utrustning. Vid läckage, avlägsna alla antändningskällor.
---	---

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik utsläpp till miljön.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Håll överflödiga personer på avstånd. Tillse god ventilation. Ångor kan bilda explosiva gasblandningar med luft. Avgränsa och absorbera spill med sand eller annat absorberande icke brännbart material. Placera i lämpliga avfallsbehållare.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Se avsnitt 8 för typ av skyddsutrustning. Se avsnitt 13 för ytterligare information.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

Arbeta med effektiv processventilation (t.ex. punktutdrag). Undvik kontakt med huden och ögonen. Ät, drick och rök inte under pågående arbete. Torka upp spill och stänk med en trasa. Rökning och öppen eld förbjudet. Undvik uppvärmning och kontakt med antändningskällor. Vidtag förebyggande åtgärder mot statisk elektricitet. Använd gnistfria verktyg och explosionssäker utrustning.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Produkten skall förvaras säkert, oåtkomligt för barn och avskilt från livsmedel, djurfoder, mediciner etc. Förvaras på väl ventilerad plats. Förvaras svalt. Får ej förvaras tillsammans med följande: Starka syror/ Baser/ Starkt oxidationsmedel. Reduktionsmedel. Förvaras endast i originalförpackningen.
Lagras som brandfarlig vätska. Produkten tillhör klass 1 (Brandfarliga vätskor).

7.3 Specifik slutanvändning

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Gräns för exponering i arbetet

Ämnesnamn	Tidsperiod	ppm	mg/m ³	fiber/cm ³	Kommentar	Anm
Etanol	KGV	1000	1900			
Etanol	NGV	500	1000			
2-propanol	KGV	250	600			V
2-propanol	NGV	150	350			
butanon	KGV	300	900			
butanon	NGV	50	150			

V = Vägledande korttidsgränsvärde

KGV = Korttidsvärde

NGV = Nivågränsvärde

8.2 Begränsning av exponeringen

Begränsning av exponeringen: Sörj för god ventilation. Undvik inandning av gas/ånga/dimma. Undvik kontakt med huden och ögonen. Tvätta händerna före raster, före toalettbesök och efter avslutat arbete. Ät, drick och rök inte under pågående arbete.

Personlig skyddsutrustning, skyddsglasögon/ansiktsskydd: Bär skyddsglasögon vid risk för damm i ögonen.

Personlig skyddsutrustning, hudskydd: Använd lämpliga skyddskläder.

Personskyddsutrustning, handskar: Vid direkt hudkontakt ska skyddshandskar användas. Typ av material: Butylgummi.

Personlig skyddsutrustning, andningsskydd: Använd andningsskydd vid otillräcklig ventilation.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Parameter	Värde/enhet
Tillstånd	Vätska
Färg	Färglös
Lukt	Alkohol
Löslighet	Organiska lösningsmedel. Vatten.
Explosiva egenskaper	Ångorna kan redan vid rumstemperatur bilda explosiv blandning med luft.
Oxidationsegenskaper	Ej oxiderande.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

Parameter	Värde/enhet	Anmärkningar
pH (brukslösning)	Data saknas	
pH (koncentrerad)	Data saknas	
Smältpunkt	Data saknas	
Fryspunkt	Data saknas	
Initial kokpunkt och kokpunktsintervall	Data saknas	
Flampunkt	17 °C	
Avdunstningshastighet	Data saknas	
Brandfarlighet (fast form, gas)	Data saknas	
Brännbarhetsgräns	Data saknas	
Explosionsgränser	Data saknas	
Ångtryck	Data saknas	
Ångdensitet	Data saknas	
Relativ densitet	0,789 - 0,791	
Fördelningskoefficient n-oktanol/vatten	Data saknas	
Självantändningstemperatur	Data saknas	
Sönderfallstemperatur	Data saknas	
Viskositet	Data saknas	
Luktröskel	Data saknas	

9.2 Annan information

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Mycket brandfarligt.

10.2 Kemisk stabilitet

Ämnet är stabilt när det används i enlighet med leverantörens anvisningar.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Ångor kan bilda explosiva gasblandningar med luft. Får inte utsättas för värme, heta ytor, gnistor, öppna lågor och andra antändningskällor. Rökning förbjuden. *

10.4 Förhållanden som ska undvikas

10.5 Oförenliga material

Undvik kontakt med oxiderande ämnen. Starka syror/ Starka baser. Reduktionsmedel.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga kända vid normal hantering. Vid brand avges koloxider och kväveoxider.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut oral toxicitet: Produkten behöver inte klassificeras.

Akut dermal toxicitet: Vid långvarig kontakt kan produkten torka ut huden.

Akut inhalationstoxicitet: Produkten behöver inte klassificeras.

Allvarlig ögonskada/ögonirritation: Orsakar allvarlig ögonirritation.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

Andningssensibilisering eller hudsensibilisering: Produkten behöver inte klassificeras.

Enstaka STOT-exponering: Ångor kan göra att man blir dåsig och omtöcknad.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Lätt biologiskt nedbrytbart.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Förväntas inte att lagras i biomassa.

12.4 Rörlighet i jord

Produkten innehåller minst ett ämne som är vattenlösligt. Kan spridas i miljön.

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Produkten innehåller inte PBT- eller vPvB-ämnen.

12.6 Andra skadliga effekter

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Brandfarligt Om denna produkt blir ett avfall i det tillstånd som den levererats uppfyller den kriterierna för farligt avfall (direktiv 2008/98/EU). Samla upp spill och avfall i slutna och täta behållare för avfallshantering på lokal återvinningsstation för farligt avfall.

Avfallskategori: 16 01 14* Fryspunktnedsättande vätskor som innehåller farliga ämnen 15 01 10* Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen

AVSNITT 14: Transportinformation

Landstransport (ADR/RID)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALKOHOLER, N.O.S. (Etanol) (2-propanol)	14.5 Miljöfaror:	Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).
14.3 Faroklass för transport:	3		
Risiketikett(er):	3		
Farlighetsnummer:	33	Tunnelkategori :	D/E

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

Transport på inrikes vattenvägar (ADN)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALCOHOLS, N.O.S. (Ethanol) (propan-2-ol)	14.5 Miljöfaror:	Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).
14.3 Faroklass för transport:	3		
Risiketikkett(er):	3		
Transport i tankfartyg:			

Havstransport (IMDG)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALCOHOLS, N.O.S. (Ethanol) (propan-2-ol)	14.5 Miljöfaror:	Produkten är inte Marine Pollutant (MP)
14.3 Faroklass för transport:	3	Namn på det/de miljöfarliga ämnena:	
Risiketikkett(er):	3	IMDG Code segregation group:	- Ingen -
EmS:	F-E, S-D		

Lufttransport (ICAO-TI / IATA-DGR)

14.1 UN-nummer eller id-nummer:	1987	14.4 Förpackningsgrupp:	II
14.2 Officiell transportbenämning:	ALCOHOLS, N.O.S. (Ethanol) (propan-2-ol)	14.5 Miljöfaror:	Produkten skall inte märkas som miljöfarlig (symbol: fisk och träd).
14.3 Faroklass för transport:	3		
Risiketikkett(er):	3		

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Produkt registreringsnummer: 430801-1

Speciella villkor: Produkten tillhör klass 1 (Brandfarliga vätskor).

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Övrig information: Kemikaliesäkerhetsvärdering har inte utförts.

AVSNITT 16: Annan information

Övrig information: Detta säkerhetsdatablad har utarbetats för och gäller uteslutande för denna produkt. Det baseras på vår aktuella kunskap samt den information som leverantören har lämnat om produkten vid tidpunkten för utarbetandet. Säkerhetsdatabladet uppfyller gällande lagar om utarbetande av säkerhetsdatablad i enlighet med 1907/2006/EC (REACH) inkluderat efterföljande ändringar.

Återförsäljarens anteckningar: Ändringar är gjorda under punkt: 1-16.

Säkerhetsdatablad

STARTA Frysskydd

Ersätter datum: 2016-03-15

Omarbetad: 2019-03-25

Lista över relevanta H-satser

H225	Mycket brandfarlig vätska och ånga.
H304	Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
H319	Orsakar allvarlig ögonirritation.
H336	Kan göra att man blir dåsig eller omtöcknad.

Land: SE